

SAŽETAK PROPISA O POSTU

<Bosanski – Bosnian – بوسني>

Abdul-Aziz b. Abdullah b. Baz

Prijevod:

Seid Klica

Revizija:

Irfan Klica

Jasmina Radončić

Fejzo Radončić

رسالة موجزة في الصيام

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

٥٧٢٢

ترجمة:

سعيد كليتسا

مراجعة:

عرفان كليتسا

ياسمينا رادونشيش

فيزو رادونشيش

Sažetak propisa o postu

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Selam alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu! A zatim:

Ovo je kratak savjet koji se veže za vrijednost posta mjeseca ramazana i ibadeta u njemu, i za vrijednost natjecanja u činjenju dobrih djela uz pojašnjenje manje poznatih (određenom broju ljudi) a važnih propisa.

Vjerodostojnim putem je došlo od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je obveseljavao svoje ashabe dolaskom mjeseca ramazana, i obavještavao ih da je to mjesec u kojem se otvaraju vrata milosti i Dženneta, a zatvaraju se vrata Džehennema i okovima se vezuju šejtani. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

“Kada nastupi prva noć ramazana otvore se kapije džennetske i ne zatvara se ni jedna od tih kapija, i zatvore se kapije džehennemske i ne otvara se ni jedna njena kapija. Svake noći poviče telal (onaj koji doziva): 'O, ti koji radiš dobro, povećaj ga, i, o ti koji radiš zlo, prekini sa njim.' A Allah svake noći oslobađa i spasava robove od vatre džehennemske.”¹

Allahov Poslanik, alejhis-salatu ve selam, kaže:

„Došao vam je mjesec ramazan, mjesec bereketa u njemu vas Allah prekriva i spušta svoju milost, briše vaše grijehе i uslišava vaše dove, gleda na vašenatjecanje i ponosi se vama pred Njegovimmelecima, pa se trudite u njemu pokazati Allahu dobrim, jer doista je nesretnik onaj koji u ramazanu bude lišen Allahove milosti.“²

¹Hadis bilježe Tirmizi i Hakim.

²Hadis bilježi Hejsemi u Medžmu'l-Zevaid pripisujući ga Taberaniju.

Također, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

„Ko posti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio. Ko klanja uz ramazan (teravih-namaz) vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio. Ko provede noć Lejletul-kadr u ibadetu vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio.“³

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

„Svaki čovjekov posao se višestruko nagrađuje. Dobro djelo se nagrađuje od deset do sedam stotina puta osim posta, jer je Allah Uzvišeni rekao: 'On je Moj i Ja za njega nagrađujem. On ostavlja svoje strasti i hranu radi Mene.' Postač ima dvije radosti: prilikom iftara i prilikom susreta sa svojim Gospodarom.“⁴

Hadisi koji govore o vrijednosti posta mjeseca ramazana i posta su općenito brojni. Stoga je dužnost vjerniku da iskoristi ovu priliku, Allahovu milost prema njemu da dočeka mjesec ramazan, te da pohrli činjenju dobrih djela, i da se kloni hrđavih i uloži napor u izvršavanju onog čime ga je Allah obavezao (farzovi), pogotovo pet dnevnih namaza, jer je namaz stub islama i najveći (najznačajniji) farz nakon dva šehadeta. Tako da je obaveza svakom muslimanu i muslimanki briga o namazu i obavljanje istog u (prvom) njegovom vremenu uz skrušenost i smirenost.

Jedan od najvažnijih vadžiba namaza za muškarce je njegovo obavljanje u džematu u džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime, kako Uzvišeni kaže:

³Hadis muttefekun alejhi.

⁴Hadis muttefekun alejhi.

„Namaz obavljajte i zekat dajite i zajedno sa onima koji namaz obavljaju i vi obavljajte!“ (Kur'an, Al-Bekara, 43.)

Allah Uzvišeni kaže:

Redovno namaz obavljajte, naročito onaj krajem dana, i pred Allahom ponizno stojte.” (Kur'an, Al-Bekara, 238.)

Allah Uzvišeni, također, veli: **„Ono što žele – vjernici će postići, oni koji namaz svoj ponizno obavljaju...”**, do riječi Uzvišenog: **„I koji namaze svoje na vrijeme obavljaju, oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti.”** (Kur'an, Vjernici, 9-11.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

„Ugovor između nas (vjernika) i njih (nevjernika) je namaz, pa ko ga ostavi počinio je nevjerstvo.“⁵

Najvažniji farz nakon namaza je zekat, kako Allah, azze ve dželle, kaže:

„A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeruispovijedaju, i da namaz obavljaju, i da zekat udjeljuju; a to je – ispravna vjera.” (Kur'an, Dokaz jasni, 5.)

Uzvišeni kaže:

„A vi namaz obavljajte i zekat dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost.” (Kur'an, Svjetlost, 56.)

Allahova Knjiga i sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upućuju da onaj ko ne daje zekat na svoj imetak bude njime kažnjavao na Sudnjem danu.

Stvar koja po važnosti dolazi odmah nakon namaza i zekata jeste post mjeseca ramazana, i to je jedan od pet stubova na kojima se temelji islam, koji su pomenuti u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, govoru:

⁵Hadis bilježe Ahmed i ostali.

“Islam je izgrađen napetero: svjedočenju da nema drugog (istinskog) boga osim Allaha, i da je Muhammed Njegov rob i poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadždža i postu ramazana.”⁶

Musliman mora čuvati svoj post i ibadet od onog što mu je Allah zabranio od govora i djela, jer cilj posta je pokornost Allahu, subhanehu, čuvanje Njegovih granica, borba duše protiv strasti u pokornosti njenom Gospodaru, kao i njeno navikavanje na uzdržavanje od onog što je Allah zabranio, a nije cilj posta puko ostavljanje hrane i pića i ostalog što kvari post. Stoga Allahov Poslanik, alejhisselam, u vjerodostojnom hadisu poručuje:

„Post je zaštita, i kada jedan od vas bude postio neka ne govori bestidan govor i neka ne viče, a ako ga neko bude psovao ili udarao, neka kaže: 'Ja postim.'”⁷

U vjerodostojnoj predaji od Poslanika, sallallahu alejhi ve selam, se kaže:

„Ko ne ostavi ružan govor i postupanje po njemu, kod Allaha mu ništa ne znači što ostavlja svoje jelo i piće.”⁸

Iz pomenutih tekstova i njima sličnih se saznaje da je postaču obaveza čuvati se svega onog što je Uzvišeni Allah zabranio i da treba voditi brigu o svemu onom čime ga je Allah obavezao da čini, i na taj način može očekivati oprost grijeha i oslobađanje od Vatre, te da njegov post i namaz budu primljeni.

Postoji nekoliko stvari koje su nepoznate određenom dijelu ljudi:

- Jedna od njih je da je muslimanu obaveza da posti vjerujući i nadajući se , a ne da posti pretvarajući se, niti da posti da bi stekao ugled, ili da posti oponašajući svoju

⁶Hadis je muttefekun alejhi.

⁷Hadis bilježi El-Buhari.

⁸Hadis bilježi El-Buhari.

porodicu ili svoj narod, već da mu podstrek za post bude njegovo vjerovanje da mu je Allah to obaveznim učinio, i nada da ga za post (ili bilo koji drugi ibadet) čeka nagrada kod njegovog Gospodara. Tako i ibadet u ramazanu (i mimo njega) obavezno obavljati vjerujući i nadajući se nagradi, a ne iz nekih drugih poriva. Otuda Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

„Ko posti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio. Ko klanja uz ramazan (teravih-namaz) vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio. Ko provede noć Lejletul-kadr u ibadetu vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni (mali) grijesi koje je prethodno počinio.“⁹

- Od stvari čiji je propis nejasan nekim ljudima je i ono sa čim se postač susreće u toku posta, poput zadobijanja rane, krvarenja iz nosa, povraćanja, ili nehotičnog gutanja vode ili benzina. Sve spomenuto ne kvari post, ali ko namjerno izazove povraćanje njegov post će biti pokvaren, jer u hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stoji:

„Koga nadvlada nagon za povraćanjem, nije dužan napostiti, ali ako namjerno prouzrokuje povraćanje, neka naposti taj dan.“¹⁰

- Također, postač koji zakasni sa kupanjem od dženabeta do nastupanja zore, kao i žena kada zakasni sa kupanjem od hajza ili nifasa do nastupanja zore, ako vidi tragove čistoće obavezna je zapostiti, i nema smetnje da odloži kupanje nakon nastupanja zore, ali joj nije dozvoljeno da ga odloži do izlaska sunca, već je obavezna kupati se i klanjati sabah-namaz prije izlaska sunca. Isto tako i džunub ne smije odlagati kupanje do nakon izlaska sunca, već je obavezan okupati se i klanjati prije

⁹Hadis muttefekun alejhi.

¹⁰Hadis bilježe Ahmed i Ibnu-Madže.

izlaska sunca. Muškarcu je obaveza da požuri sa kupanjem ne bi li klanjao sabah-namaz u džematu.

- Od stvari koje ne kvare post su: vađenje krvi radi njene analize, nehranjive injekcije. Međutim, odlaganje pomenutog do akšama je preče i predostrožnije, ukoliko je to moguće. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

„Ostavi sumnjivo i prihvati se onog u šta ne sumnjaš.“¹¹

Također, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

„Ko se kloni sumljivih stvari sačuvao je svoju vjeru i čast.“¹²

- Od pitanja manje jasnih jeste i nedostatak smirenosti u namazu, svejedno da li je farz ili nafile namaz, na šta upućuju hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojima stoji da je smirenost sastavni, neizostavni dio (rukn) namaza, i da namaz nije ispravan bez smirenosti, a ona se manifestuje u skrušenosti i pribranosti, bez užurbanosti, tako da se svaki pršljen vrati u svoj položaj (pri obavljanju pokreta u namazu). Veliki broj ljudi klanja teravih-namazu ramazanu ne misleći o njemu (bivajući odsutni prilikom klanjanja), bez smirenosti, pucketajući prste. Ovakav namaz, na ovaj način je neispravan, a njen izvršilac je grješan, a ne nagrađen.

- Od stvari čiji je propis nepoznat pojedincima jeste mišljenje nekih da teravih-namaz nije dozvoljeno klanjati manje od dvadeset rekata, i da nije dozvoljeno povećati na dvadeset i jedan rekat, ili dvadeset i tri, a sve ovo nije ispravno već je naprotiv greška koja se suprotstavlja dokazima.

Vjerodostojni hadisi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upućuju da u noćnom namazu postoji širina

¹¹Hadis bilježe Ahmed i ostali.

¹²Hadis muttefekun alejhi.

u pogledu broja rekata, i da ne postoji određena granica u broju koja se ne smije preći, već se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je klanjao u noći jedanaest rekata, ili možda trinaest, ili možda manje od toga u ramazanu i drugim mjesecima. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio upitan o noćnom namazu, pa je rekao:

„Dva po dva (rekata), a ako se bojiš da te ne zatekne sabah, onda klanjaj bar jedan (rekat).“¹³

Nije određen tačan broj rekata (noćnog namaza) niti u mjesecu ramazanu niti u drugim mjesecima, tako da su ashabi, Allah njima bio zadovoljan, u vrijeme Omera, Allah bio zadovoljan njim, ponekada klanjali trinaest rekata, a ponekada jedanaest rekata. Sve to se prenosi od Omera, Allah bio zadovoljan njim, i od ashaba u njegovom vremenu.

Neki od prethodnika su u ramazanu klanjali trideset i šest rekata i vitar-namaz tri rekata, a neki su klanjali četrdeset i jedan, kako navodi o njima šejhul-islam Bin Tejmije, Allah mu se smilovao, i drugi učeni. Također je spomenuo, rahimehullah, da je po pitanju toga slobodan izbor, i spomenuo je, također, da ko oduži učenje, ruku'u, i sedždu, da je bolje da smanji broj rekata, a ko skрати učenje, ruku'u, i sedždu da je bolje da poveća broj rekata. Ovo je značenje njegovog govora, Allah mu se smilovao.

Tako da ko razmisli o Poslanikovoј, sallallahu alejhi ve sellem, praksi onda je bolji u svemu tome namaz od jedanaest ili trinaest rekata, u ramazanu i u drugim mjesecima, zato što se to slaže sa njegovom, sallallahu alejhi ve sellem, praksom u većini slučajeva, i što je bio blag prema klanjačima i što je to bliže skrušenosti i smirenosti, a ko poveća nema smetnje niti je to pokuđeno.

¹³Muttefekun alejhi.

Bolje je za onoga ko klanja za imamom u ramazanu da ne završi sa namazom osim sa imamom, zbog govora Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji kaže:

„Čovjek koji klanja za imamom sve dok se on ne udalji (završi sa namazom) biće mu upisan noćni namaz (tj. njegova nagrada).“¹⁴

Propisano je muslimanima da se trude u svim vrstama ibadeta u ovom plemenitom mjesecu, od nafile namaza, učenja Kur’ana sa razmišljanjem o njegovim ajetima, povećanjem činjenja zikra, tesbiha (subhanAllah), tehlila (la ilahe illaAllah), tahmida (elhamdulillah), tekbira (Allahu ekber), istigfara (estagfirullah), učenje propisanih dova, naređivanje dobra i odvrćanje od zla, pozivanje Allahu Uzvišenom, solidarisanje sa siromašnima, trud u pokornosti roditeljima, spajanje rodbinskih veza, dobročinstvo komšijama, posjete bolesnima, i sličnim vrstama dobrih djela, na osnovu već spomenutih riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji kaže:

„...Allah gleda na vaše natjecanje i ponosi se vama pred Njegovim melecima, pa se u njemu (ramazanu) trudite (da zadovoljite Allaha) pokazati Allahu dobrim, jer doista je nesretnik onaj koji u ramazanu bude lišen Allahove milosti.“

Također se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

„Ko se Uzvišenom Allahu u njemu (ramazanu) približi kakvim dobročinstvom, tretirat će se kao da je obavio farz, u nekom drugom mjesecu. Ko obavi strogu obavezu (farz), tretirat će se kao da je obavio sedamdeset farzova u nekom drugom mjesecu.“¹⁵

¹⁴Bilježe Ahmed i Tirmizi.

¹⁵Hadis bilježi Ibn Huzejme.

I riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u vjerodostojnom hadisu, gdje kaže:

„Umra obavljena u ramazanu vrijedi koliko hadždž“, ili je rekao, **„hadždž sa mnom“**.¹⁶

Mnogo je hadisa i predaja koje upućuju na propisanost natjecanja i takmičenja u svim oblicima dobrih djela u ovom plemenitom mjesecu.

Molim Allaha da nas i sve muslimane uputi na ono čime je zadovoljan, da primi naš post i namaz, da popravi naše stanje i da nas zajedno sačuva od zabludjućih iskušenja. Kao što ga molimo da popravi stanje vođa muslimana i da ih ujedini na istini, On je doista za to kadar.

Od Abdul-Aziza binAbdullaha binBaza muslimanima, Allah mene i njih uputio stazom imana i obdario nas razumijevanjem sunneta i Kur'ana. Amin.

¹⁶Hadis muttefekun alejhi.